

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

VIII. Idem probatur testimoniis Patrum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

uere: neque penitus resistere integritati Ecclesie, & vniuersali Synodo aduersari. Hac enim inuestigare & quarere Patriarcharum, Pontificum & Sacerdotum est, qui regiminis officium sortiti sunt, qui sanctificandi, qui soluendi, & ligandi potestatem habent, qui Ecclesiasticas adepti sunt clauis; non nostrum, qui pasci debemus, qui sanctificari, qui ligari, vel à ligamento solui egemus. Ibidem dicit idem Imperator, imperatores alios prædecessores suos, Constantinum, Theodosium, Martianum, & alios nunquam in Synodis subscripsisse, nisi post omnes Episcopos.

Denique de THEODORICO Rege Gothorum, etsi Ariano, in IV. Synodo Romana sub Symmacho Papa sic legimus: *Adhac serenissimus Rex taliter Deo aspirante, respondit: In synodali esse arbitrio in tanto negotio sequenda præscribere, nec aliquid ad se præter reuerentiam de Ecclesiasticis negotiis pertinere.*

CAPVT VIII.

Idem probatur testimoniis Patrum.

ROBATUR QUINTO testimoniis Patrum Grecorum & Latinorum. IRENAEVS lib. 3. cap. 2. docet, controuersias non posse finiri ex folis Scripturis, quia variè ab hæreticis exponuntur: & deinde cap. 3. docet, finiri debere controuersias ex doctrina Rom. Eccles. *Ad hanc, inquit, Ecclesiam propter potentiorē principalitatem necesse est omnem conuenire Ecclesiam, hoc est, omnes qui sunt vndique fideles, in qua semper conseruata est ea, qua est ab Apostolis traditio.*

ATHANASIVS in epist. ad solitariam vitam agentes, loquens de Imperatore Constantio Ariano, qui aliquod iudicium sibi in Conciliis vsurpabat: *Quando, inquit, à condito auro auditum est, quod iudicium Ecclesia auctoritatem suam ab Imperatore accepit? aut quando vñquam hoc pro iudicio agnitum est? Plurima antea Synodi fuere: multa iudicia Ecclesia habita sunt. Sed neque Patres istiusmodi res principi persuadere conati sunt, nec princeps se in rebus Ecclesiasticis curiosum prauit. Et infra: Quis, inquit, videns eum in decernendo principem se facere Episcoporum, & præsidere iudiciis*

Ecclesiasticis, non merito dicat, eum illam ipsam abominabilem desolationem esse, quæ à Daniele prædicta est? BASILIUS in epist. 52. ad Athanasium, dicit, videri sibi bonum, ut quando Synodus tunc fieri non poterat, scriberent ad Romanum Episcopum, ut ipse auctoritate sua mitteret aliquos in Orientem, qui acta Concilij Ariminensis dissoluerent.

GREGORIUS NAZIANZENSIS in oratione, qua se excusat, quod diu ab Ecclesiastica functione se abstinerit: *W* inquit, *oues nolite pascere pastores, neque super terminorum eleuamini: satis enim est vobis, si recte pascimini. Nolite iudicare iudices, nec legem feratis legislatoribus, &c.* Quomodo autem non iudicat iudices, & pascit pastores, quæ sententia Concilij, vel summi Pontificis iudicare præsumit? Et ne putes à Gregorio excipi Imperatores, idem in oratione ad suos ciues timore percussos, & Imperatorem iracenter *Num vocem*, inquit, *Imperatores alloquens, suscipitis libellam? & quod lex Christi vos mea potestati, meoq; subiectioni obediunt? Imperamus enim & ipsi, addo, & imperio maiori perfectiori. suscipe igitur vocem liberiores. scio te ouem Gregis mei, &c.* CHRYSOSTOMVS hom. vlt. in Ioan. dicit Petrum toti orbi magistrum à Christo præpositum. CYPRIANVS in thesauro, ut B. Thomas citat in opusculo de erroribus Græcorum: *Debemus nos, inquit, capiti nostro Romano Pontifici adherere, ad omnes pertinet, ab eo quid credendum, & tenendum sit, accipere.* Vide etiam DAMASCENVM in 2. orat. pro imaginibus.

Ex Latinis. TERTULLIANVS libro de præscript. hæres. pulchrè deducit id quod volumus. Primò enim docet, nos debere cum hæreticis disputari ex Scripturis: quia cum professio, & intelligentia vera Scripturarum sit Ecclesiæ Catholicæ, prius debet constare, quæ sit vera doctrina Ecclesiæ, & tunc ex illa intelligendæ sunt Scripturæ. Quæ sit autem vera doctrina Ecclesiæ, non potest tutius quæri, quàm in Ecclesiis Apostolicis, quarum præcipua est Romana. Nam Deus doctrinam veritatis Christo tradidit, Christus Apostolis, Apostoli successoribus suis. Hæc ille in summa. CYPRIANVS lib. I. epist. 3. *Nec enim aliunde hæreses oborta sunt, aut nata sunt schismata, quàm inde, quòd sacerdoti Dei non obtemperatur, nec vnus in Ecclesia ad tempus sacerdos, & ad tempus*

iudex vice Christi cogitatur, &c. Nam ante definitionē Pontificum, licet de dubiis rebus sine vitio hæresis vtramuis partem tenere: at post definitionem qui non obtemperant, fiunt hæretici.

AMBROSIVS epist. 32. ad Imperatorem Valentinianum iuniorem, qui ab Arianis deprauatus volebat de rebus fidei iudicare: *At certè, inquit, si vel Scripturarum seriem diuinarum, vel vetera tempora retractemus, quis abnuat, in caussa fidei, in caussa, inquam, fidei, Episcopos solere de Imperatoribus Christianis, id est, de fide eorum, non Imperatores de Episcopis (id est, eorum fide) iudicare? Eris Deo fauente etiam senectutis maturitate prouectior, & tunc de hoc censebis, qualis Episcopus sit, qui laicis ius sacerdotale substernit. Pater tuus vir maturioris aui dicebat; Non est meum iudicare inter Episcopos; tua nunc dicit Clementia; Ego debeo iudicare?* Et infra: *Si conferendum de fide, Sacerdotum debet esse ista collatio, sicut factum est sub Constantino augusta memoria principe, qui nullas leges antè pramisit, sed liberū dedit iudicium sacerdotibus. Factum est etiam sub Constantio augusta memoria Imperatore, paterna dignitatis herede. Sed quod bene cœpit, aliter consummatum est. Nam Episcopi synceram primò scripserant fidem, sed dum volunt quidam de fide intra palatium iudicare, id egerunt, ut circumscriptionibus illa Episcoporum iudicia mutarentur.* Nota Lector hæc vltima verba: Laici enim in domo principis, dum volunt de sententia Episcoporum iudicare, in errorem incidere meruerunt.

HIERONYMVS in epist. ad Damasum, de nomine hypostasis: *Discerne, inquit, si placet, obsecro, non timebo tres hypostasas dicere, si iubetis.* Et infra: *Obtestor beatitudinem tuam per crucifixum, mundi salutem, per ὁμοῦσιον Trinitatem, & mihi epistolis tuis siue tacendarum, siue dicendarum hypostaseon detur auctoritas.* Idem petit epistola sequenti. Et **NOTA**, Hieronymum fuisse longè doctiorem Damaso, vt patet ex tot quæstionibus Scripturarum, quas Hieronymus Damaso explicauit. & tamen cum agitur de iudicio fidei, vt aliquid definiatur. Hieronymus totū iudicium tribuit Damaso Pontifici. **SULPITIUS** lib. 2. sacrae historiae refert; S. Martinum Maximo imperatori aliquando dixisse; Nouum esse & inauditum nefas, quod causam Ecclesiae iudex seculi iudicaret.

AVGVSTINVS lib. I. contra Cresconium, cap. 33. *Qui spem falli meruit huius obscuritate questionis, Ecclesiam de illa confulat, quã sine ulla ambiguitate Scriptura sancta demonstrat.* Et epist. 106. ad Paulinum, loquens de epistolis Innocentii in quibus disertè positum erat, ad sedem Apostolicam pertinere iudicium de rebus fidei, sic ait: *Ad omnia ille nobis respondit, sicut fas erat, atque oportebat Apostolica sedis antistitem respondere.* Et lib. contra epistolam fundamenti, cap. 5. *Verò, inquit, Euangelio non crederem, nisi me Ecclesia Catholica commoueret auctoritas.*

Respondet CALVINVS, loqui Augustinum de quadam persuasione priuata fidelium, qua nonnulli conuertuntur ad fidem. vt sensus sit; Ego Euangelio non crederem, id est, nunc non essem Christianus, nisi me commouissent suis persuasionibus Christiani. At frigida est ista solutio: nam in primis de præsentis loquitur AVGVSTINVS, cum dicit: *Nisi me commoueret auctoritas Ecclesie.* Deinde paulò infra: *Quibus ergo, inquit, præcipientibus credidi, his iubentibus tibi non credam.* Vbi non suasionem, sed imperium tribuit Ecclesia. Et infra loquens de libro Actorum Apostolicorum: *Cui libri inquit, necesse est et credam, si credo Euangelio; quoniam et per eamque Scripturam similiter mihi Catholica commendata auctoritas.* Idem in proœmio librorum de doctrina Christiana quasi præuidens spiritum istum priuatum, qui dedignatur habere præceptorem: *Cauemus, inquit, tales tentationes superbissimas et periculosissimas, magisque cogitemus centurionem Cornelium: quamuis ex auditis orationes eius eleemosynasque receptas Angelus nunciaret, Petro tamen traditum tribuendum. Et certè Spadonem illum, qui Isaiam Prophetam legens non intelligebat, neque, Apostolus ad Angelum missus, per Angelum ei quod non intelligebat expositum, aut diuinitus in mente sine hominis ministerio reuelatum est, &c.*

PROSPER in libro contra Collatorem, in fine non solum probat Pelagianos verè esse hæreticos, quàm quia damnati fuerant à Rom. Episcopis, Innocentio, Zozimo, Bonifacio, Celestino. VINCENTIVS Lirinensis in suo communitorio. *Hic, inquit, forsitan requirat aliquis; cum sit perfectus Scripturarum canon, quid opus est, et ei Ecclesiastica intelligentia iungatur auctoritas? Quia videlicet Scripturam sacram*

pro ipsa sui altitudine nō uno eodemq; sensu omnes accipiunt, sed eadem eloquia aliter atq; aliter alius atq; alius interpretatur, ut penè quot homines sunt, tot illic sententia erui posse videantur. Atque idcirco multum necesse est, propter tantos tam varij erroris anfractus, ut prophetica & Apostolica interpretationis linea secundum Ecclesiastici & Catholici sensus normam dirigatur, &c. Normam autem sensus Catholici, ibidem apertè ostendit esse, Conciliorum decreta, confessionem Patrum, & similia.

GREGORIUS lib. 5. epist. 25. Scimus, inquit, piissimos Dominos disciplinam dirigere, ordinem seruare, canones venerari, & se sacerdotibus negotiis non miscere. ANSELMVS in lib. de incarnatione Verbi, cap. 1. sic Urbanum Romanū Pontificem alloquitur: Quoniam, inquit, diuina prouidentia Vestram elegit sanctitatem, cui vitam, & fidem Christianam custodiendam, & Ecclesiam suam regendam committeret: ad nullum alium rectius refertur, si quid contra Catholicam fidem oritur in Ecclesia, ut eius auctoritate corrigatur, &c.

BERNARDVS epist. 190. ad Innocentium Papam II. Oportet ad Vestrum referri Apostolatum pericula quaque, & scandala emergentia in regno Dei, ac presertim qua de fide contingunt. Dignum namq; arbitror ibi potissimum resarciri damna fidei, ubi non possit fides sentire defectum. Et infra: Tempus est, ut Vestrum agnoscatis, Pater amantissime, principatum, probetis zelum, ministerium honoretis. In eo plane Petri impletis vicem, cuius tenetis & sedem, si vestra admonitione corda in fide fluctuantia confirmatis, si vestra auctoritate conteritis fidei corruptores. Et epist. 189. Dicebam sufficere scripta eius ad accusandum eum, nec mea referre, sed Episcoporum, quorum esset ministerij de dogmatibus iudicare.

CAPVT IX.

Idem probatur ex ratione.

PROBATVR VLTIMO ratione. Non ignorabat Deus multas in Ecclesia exorituras difficultates circa fidem, debuit igitur iudicem aliquem Ecclesie prouidere. At iste iudex non potest esse Scriptu-